[2018] 3 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1027

ਆਈਬੀਆਈ ਕੰਸਲਟੈਂਸੀ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ

ਬਨਾਮ

ਡੀਐਸਸੀ ਲਿਮਿਟੇਡ

(2016 ਦਾ ਸਾਲਸੀ ਕੇਸ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 53)

ਅਪ੍ਰੈਲ 16, 2018

[ਆਰ. ਕੇ. ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਐਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਜ਼ੀਰ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 – ਸ.11(6) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ ਸ.11(9) – ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ – ਸ.11(6) ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਇਰਾ ਸ.11(9) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਸੀਮਤ ਹੈ – ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ – ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੂਹਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਮੌਜੂਦ ਸੀ – ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਇਕਲੌਤਾ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ

ਵਿਰੋਧੀ ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ: 1. ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵਾਦ (ਝਗੜਿਆਂ) ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੂਹਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 11(6) ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 11(9) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਧਾਰਾ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 7, 9][1030- ਡੀ - ਈ; 1031- ਐੱਫ, ਜੀ]
2. ਇਹ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ ਐਕਟ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਔਡ ਨੰਬਰ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਧਿਰਾਂ ਉਕਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ, ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਆਪਸੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਕੋਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਉਪਾਅ ਵੱਲ ਜਾਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਹੈ, ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜੱਜ, ਜਸਟਿਸ ਅਮਿਤਾਵ ਰਾਏ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਫੀਸਾਂ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ

ਇਕਲੌਤੇ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਕਤ ਨਿਯੁਕਤੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖੁਲਾਸੇ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12(5) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਯੋਗ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 10-11][1031- ਜੀ.ਐੱਚ.; 1032- ਏ- ਬੀ]

ਸਿਵਲ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਾਲਸੀ ਕੇਸ (ਸੀ) ਨੰ. 53 ਆਫ਼ 2016

ਸਾਲਸੀ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 11(5), 11(6) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 11(9) ਅਤੇ 11(12) (ਏ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਲਸੀ ਕੇਸ (ਸੀ) ਨੰ. 63, 54 ਅਤੇ 57 ਆਫ਼ 2016

ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕਸ਼ਯਪ, ਪੀ. ਕੇ. ਸਚਦੇਵਾ (ਸ਼ਿਬਾਸ਼ੀਸ਼ ਮਿਸ਼ਰਾ ਲਈ), ਮੇਰੂਸਾਗਰ ਸਾਮੰਤਰਾਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਨਾਲੀ ਸਿੰਘਲ, ਸੰਤੋਸ਼ ਸਚਿਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿਨੀਤਾ ਸ਼ਸ਼ੀਧਰਨ, ਜਤਿਨ ਮੋਂਗੀਆ, ਅਭਿਜਾਤ ਪੀ. ਮੇਧ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਆਰ. ਕੇ. ਅਗਰਵਾਲ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 1. ਆਈਬੀਆਈ ਕੰਸਲਟੈਂਸੀ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਆਈਬੀਆਈ ਗਰੁੱਪ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 11(6) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਧਾਰਾ 11(9) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਈਬੀਆਈ ਗਰੁੱਪ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ।
2. ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਮੂਲ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਦੋ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਯਾਨੀ ਕਿ, ਆਈਬੀਆਈ ਗਰੁੱਪ ਨੇ ਵੀ ਇੱਕੋ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਚਾਰਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਬਿੰਦੂ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। 2016 ਦਾ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 53

ਆਈਬੀਆਈ ਕੰਸਲਟੈਂਸੀ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਡੀਐਸਸੀ ਲਿਮਿਟੇਡ
[ਆਰ. ਕੇ. ਅਗਰਵਾਲ, ਜੇ.]

3. ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਇੱਕ ਬਹੁ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਜੋ ਟੋਲ ਅਤੇ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਲਈ ਸਿਸਟਮ ਏਕੀਕਰਨ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਡੀਐਸਸੀ ਲਿਮਟਿਡ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕੰਪਨੀ, ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀਆਂ ਦੋ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹਨ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀ ਲਖਨਊ ਸੀਤਾਪੁਰ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸਵੇਅ ਲਿਮਟਿਡ (ਐਲਐਸਈਐਲ) ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ ਵਾਹਨ (ਐਸਪੀਵੀ) ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਐਨਐਚ -24 'ਤੇ ਕਿਲੋਮੀਟਰ 413.200 ਤੋਂ ਕਿਲੋਮੀਟਰ 488.270 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮੌਜੂਦਾ 2-ਲੇਨ ਸੜਕ ਤੋਂ 4-ਲੇਨ ਦੋਹਰੇ ਕੈਰੇਜਵੇਅ ਨੂੰ ਚੌੜਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਖਨਊ-ਸੀਤਾਪੁਰ ਹਾਈਵੇਅ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (ਐਲਐਸਈਐਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ) ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗ ਅਥਾਰਟੀ (ਐਨ.ਐਚ.ਏ.ਆਈ.) ਨਾਲ ਇੱਕ ਰਿਆਇਤ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀ ਰਾਏਪੁਰ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸਵੇਅ ਲਿਮਟਿਡ (ਆਰਈਐਲ) ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ ਵਾਹਨ (ਐਸਪੀਵੀ) ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਐਨਐਚ-6 'ਤੇ ਕਿਲੋਮੀਟਰ 239 ਤੋਂ ਕਿਲੋਮੀਟਰ 281 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮੌਜੂਦਾ 2-ਲੇਨ ਸੜਕ ਤੋਂ 4-ਲੇਨ ਦੋਹਰੇ ਕੈਰੇਜਵੇਅ ਨੂੰ ਚੌੜਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਏਪੁਰ-ਔਰੰਗ ਹਾਈਵੇਅ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (ਆਰਈਐਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ) ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਐਨ.ਐਚ.ਏ.ਆਈ ਨਾਲ ਇੱਕ ਰਿਆਇਤ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਹਨ।

4. 16.02.2010 ਦੀ ਈ-ਮੇਲ ਰਾਹੀਂ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਐਲਐਸਈਐਲਅਤੇ ਆਰਈਐਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਬੇਨਤੀ (ਆਰ.ਐੱਫ.ਪੀ.) ਭੇਜੀ। 07.06.2010 ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਰਾਹੀਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਐਨਐਚ-24 'ਤੇ ਟੋਲ ਕੁਲੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਕੰਟਰੋਲ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਿੰਗ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ, 14.06.2010 ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਰਾਹੀਂ, ਉਕਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ 30.08.2010 ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕੀਮਤ 1,55,20,700.00 ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਆਪਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਆਈ.ਬੀ.ਆਈ. ਸਮੂਹ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਲਐਸਈਐਲਅਤੇ ਆਰਈਐਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਲਈ 6 (ਛੇ) ਵੱਖਰੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਕੀਤੇ ਸਨ।

5. ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਆਈਬੀਆਈ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਈ ਮੌਖਿਕ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਸੰਚਾਰ ਹੋਏ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕੰਪਨੀ ਬਕਾਇਆ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। 06.09.2012 ਨੂੰ, ਆਈਬੀਆਈ ਸਮੂਹ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਲਈ ਬਕਾਇਆ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ

ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 12.06.2013 ਨੂੰ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਯਾਦ-ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

6. 24.04.2014 ਨੂੰ, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਲਾਜ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਜਵਾਬਦਾਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦੇਬਾਸ਼ੀਸ਼ ਮੋਇਤਰਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਦਾ ਨਾਮ ਇੱਕਮਾਤਰ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਵਜੋਂ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਆਈਬੀਆਈ ਗਰੁੱਪ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਇੱਥੇ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 443, 448, 444 ਅਤੇ 449 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 2014 ਦੀਆਂ ਸਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ 24.02.2015 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਇੱਕ ਪੱਖ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਇਕਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1)(ਐੱਫ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ 'ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰਕ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ' ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਇਕਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11(9) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

7. ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੱਖਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਤੇ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵਾਦ (ਝਗੜਿਆਂ) ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੂਹਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 11(6) ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 11(9) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਦਾਇਰਾ ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਜਵਾਬ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

8. ਇਹ ਵਰਣਨ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 23.10.2015 ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 6(ਏ) ਦੇ ਸੰਮਿਲਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਥਿਤੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਦੀ ਹੱਦ ਹੁਣ ਸਿਰਫ਼ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, 30.08.2010 ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ-1 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਲਾਜ਼ 3.14 ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

"ਧਾਰਾ-1

ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਲਾਇੰਟ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਬਣਾਏਗਾ, ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

(i) ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅੰਤਿਕਾ

(ii) ਪੱਤਰ ਜਾਂ ਇੰਡੈਂਟ ਹਵਾਲਾ ਨੰ. ਨੰ. ਐਲਐਸਈਐਲ /ਟੋਲਿੰਗ/ ਆਈ.ਬੀ.ਆਈ. / ਐੱਚ ਓ -2 ਮਿਤੀ 14 ਜੂਨ 2010....."

"ਧਾਰਾ 3.14

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਵਾਲਾ ਨੰ. ਐਲਐਸਈਐਲ /ਟੋਲਿੰਗ/ ਆਈ.ਬੀ.ਆਈ. /ਐੱਚ ਓ-1 ਮਿਤੀ 14 ਜੂਨ 2010 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ)

1. ਇਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਛੂਹਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਜਾਂ ਅੰਤਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਇਸਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਬਾਈਡਿੰਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਲਸੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਾਲਸੀ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ "ਸਾਲਸੀ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ ਐਕਟ, 1996" ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਵੇਗਾ।

2. ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਮੌਤ, ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ, ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਧਿਰਾਂ ਆਪਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਕਰਨਗੀਆਂ।

(ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ)"

9. 30.08.2010 ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ-1 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 14.06.2010 ਦੇ ਇੰਡੈਂਟ ਲੈਟਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਧਾਰਾ 3.14 ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 14.06.2010 ਦਾ ਪੱਤਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸਾਲਸੀ ਧਾਰਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।

10. ਇਹ ਸਾਲਸੀ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ ਐਕਟ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਸਾਲਸਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਔਡ ਨੰਬਰ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਧਿਰਾਂ ਉਕਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ, ਜਾਂ ਆਪਸੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਕੋਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ

ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਉਪਾਅ ਵੱਲ ਜਾਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਹੈ, ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

11. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜੱਜ, ਜਸਟਿਸ ਅਮਿਤਾਵ ਰਾਏ, ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੀਸਾਂ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕਲੌਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਕਿ ਉਕਤ ਨਿਯੁਕਤੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖੁਲਾਸੇ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12(5) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਯੋਗ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

12. ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅੰਤਰ-ਵਿਰੋਧੀ ਅਰਜ਼ੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ